

Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка
Кафедра оркестрового диригування

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант освітньо-професійної
програми, проректор з науково-
педагогічної діяльності та
інноваційного розвитку, професор

 Юрій СОКОЛОВСЬКИЙ
27 серпня 2024 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
роботи, доцент

 Богдан ДАШАК
28 серпня 2024 року

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету оркестрових
інструментів, доцент

 Тарас ЛАЗУРКЕВИЧ
27 серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КАПЕЛА БАНДУРИСТІВ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво
Профілізація	Бандура
Статус	Обов'язкова компонента освітньої програми (ОК3.5.1)
Загальний обсяг	16 кредитів ЄКТС (480 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік (1-3)
Термін викладання	1-3 семестри
Факультет	Факультет оркестрових інструментів
Форма навчання	Денна, заочна

Львів – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Капела бандуристів» для профілізації «Бандура» з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» оновлена, відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка від 26 серпня 2024 року (Протокол № 1).

Розробник:

ЛАЗУРКЕВИЧ Тарас Миколайович — доцент кафедри оркестрового диригування, заслужений артист України

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри оркестрового диригування

від ”_27_” __серпня____ 2024 р., протокол № __1__.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни - підготовка висококваліфікованих і всебічно розвинутих виконавців-ансамблістів, а також забезпечення базової практики у формуванні майбутніх диригентів і керівників ансамблів (капел) бандуристів.

Основним завданням дисципліни є розвиток у студентів професійних навичок гри в колективі, їхнє ознайомлення з кращими зразками інструментальної та вокально-інструментальної ансамблевої музики, а також застосування набутих ними знань і навичок у майбутній педагогічній і виконавській діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Оркестровий клас: Капела бандуристів» студент повинен **знати**:

- особливості та специфіку академічного ансамблевого виконавства,
- характерні риси бандурного ансамблю і його жанрову особливість,
- сучасні досягнення в галузі бандурного ансамблевого виконавства,
- особливості використання засобів музичної виразності на різних етапах розвитку національної музичної культури,
- ансамблевий репертуар та спеціальну літературу,
- принципи редагування ансамблевих партій.

В результаті навчання випускник повинен **вміти**:

- розуміти диригентські жести,
- досконало читати з листа ансамблеві партії,
- розуміти зміст, форму та стиль музичного твору, спільно відтворювати його художню концепцію,
- володіти засобами виконавської виразності та вокальною майстерністю,
- відчувати взаємозв'язок між власною вокально-інструментальною та ансамблевими партіями всього колективу,
- поєднувати виконавську майстерність з виконавським осмисленням твору,
- постійно вдосконалювати необхідні вміння і навички співака, акомпаніатора й ансамбліста, щоб набути потрібного досвіду професійного музиканта-виконавця вокально-інструментального колективу та різносторонньої творчої особистості.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1.** Здатність спілкування іноземною мовою.
- ЗК2.** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК3.** Здатність використовувати інформаційні та комунікативні технології.
- ЗК4.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК5.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК6.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК7.** Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК8.** Здатність працювати у міжнародному контексті.

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

- СК2.** Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.
- СК4.** Здатність інтерпретувати художні образи у виконавській/диригентській/композиторській/педагогічній діяльності.
- СК5.** Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
- СК7.** Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (РН)

- РН1.** Володіти професійними навичками виконавської, творчої та науково-педагогічної діяльності.
- РН2.** Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.
- РН3.** Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.
- РН4.** Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.

РН5.Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.

РН6.Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

РН7.Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин						Розподіл аудиторних годин на тиждень за семестрами		
	Екзамени	Заліки	Атестаційні екзамени		Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота (денна/заочна)	Семестри			
						Всього (денна/заочна)	у тому числі:			1	2	3	
							лекції	Індивідуальні		Практичні (денна/заочна)	Кількість тижнів в семестрі		
											15	15	15
Капела бандуристів		1-3		16	480	315/63	-	-	315/63	165/417	7/21	7/21	7/21

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					
			Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота (денна/заочна)	
				Всього (денна/заочна)	у тому числі:			
					лекційні	Індивідуальні		Практичні (денна/заочна)
I		9	270	210/ 42			210/ 42	60/278
	1	4,5	135	105/ 21			105/ 21	30/139
	2	4,5	135	105/ 21			105/ 21	30/139
II		7	210	105/ 21			105/ 21	105/139
	3	7	135	105/ 21			105/ 21	105/139

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практичні заняття

І курс

№	№ Теми	Тема	Кількість годин (денна/заочна)
1 семестр			
Змістовий модуль 1. УКРАЇНСЬКА КЛАСИКА В ПЕРЕКЛАДЕННІ ДЛЯ АНСАМБЛЮ БАНДУРИСТІВ.			
1	Тема 1	Два твори великої форми Д.Бортнянського.	28/5
2	Тема 2	Два оригінальних твори М.Лисенка.	28/5
3	Тема 3	Дві українські народні пісні в обробці Я.Степового.	21/5
4	Тема 4	Три українські народні пісні в обробці М.Лисенка.	28/6
Разом			105/21
2 семестр			
Змістовий модуль 2. УКРАЇНСЬКА КЛАСИКА В ПЕРЕКЛАДЕННІ ДЛЯ АНСАМБЛЮ БАНДУРИСТІВ.			
5	Тема 1	Твір великої форми М.Березовського.	28/6
6	Тема 2	Вокальні твори великої форми (А.Ведель, М.Березовський та Д.Бортнянський).	28/5
7	Тема 3	Твір С.Гулака-Артемовського з опери «Запорожець за Дунаєм».	28/5
8	Тема 4	Довільна програма (до 20 хв).	21/5
Разом			105/21
Всього годин			210/42

ІІ курс

№	№ Теми	Тема	Кількість годин (денна/заочна)
3 семестр			
Змістовий модуль 3. ЗАРУБІЖНА КЛАСИКА В ПЕРЕКЛАДЕННІ ДЛЯ АНСАМБЛЮ БАНДУРИСТІВ.			
9	Тема 1	Два концерти Г.Генделя.	21/4
10	Тема 2	Два концерти А.Вівальді.	21/4
11	Тема 3	Два твори великої форми віденської класичної школи (В.Моцарт або Й.Гайдн).	21/4

12	Тема 4	Твір середньої форми Ф.Мендельсона.	21/4
13	Тема 5	Три вокальні твори зарубіжних композиторів-класиків.	21/5
Разом			105/21
Всього годин			105/21

Самостійна робота

I курс

№	№ Теми	Тема	Кількість годин (денна/заочна)
1 семестр			
Змістовий модуль 1. УКРАЇНСЬКА КЛАСИКА В ПЕРЕКЛАДЕННІ ДЛЯ АНСАМБЛЮ БАНДУРИСТІВ.			
1	Тема 1-4	Ознайомлення з музичною спадщиною українських класиків	27/136
2	Підготовка до підсумкового контролю		3/3
2 семестр			
Змістовий модуль 2. УКРАЇНСЬКА КЛАСИКА В ПЕРЕКЛАДЕННІ ДЛЯ АНСАМБЛЮ БАНДУРИСТІВ.			
3	Тема 1-4	А.Ведель, М.Березовський, Д.Бортнянський, М.Березовський – стилістика	27/136
4	Підготовка до підсумкового контролю		3/3
Всього годин			60/278

II курс

№	№ Теми	Тема	Кількість годин (денна/заочна)
3 семестр			
Змістовий модуль 3. ЗАРУБІЖНА КЛАСИКА В ПЕРЕКЛАДЕННІ ДЛЯ АНСАМБЛЮ БАНДУРИСТІВ.			
5	Тема 1-5	Ознайомлення з музичною спадщиною зарубіжних класиків – особливості виконання на бандурі	102/136
6	Підготовка до підсумкового контролю		3/3
Всього годин			105/139

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

БАЛИ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	
30-31	E	задовільно
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерій оцінки є багаторівневим поняттям, яке стосується результату праці студента протягом певного часу.

Концертна діяльність студентського оркестру та реальна участь кожного з його членів є мірилом степені оцінки чи оцінювання.

Виконання оцінюється за наступною шкалою – відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

90-100 (А) – «відмінно»

Дуже високий рівень виконавської майстерності (яскрава музикальність та артистизм, сценічна витримка, яскраве образно-емоційне наповнення, тонке відчуття ансамблю, стабільне виконання програми).

Високий рівень технічної майстерності: бездоганне володіння технікою кантилени, рухливості, володіння різноманітними тембральними барвами, динамічною градацією.

Досконале виконання програми: високий рівень складності, розуміння форми, стилю та жанру, професійне виявлення особливостей авторського тексту, зрілість інтерпретації. Серйозне ставлення студента до обраної професії. Висока працездатність.

82-89 (В) – «дуже добре»

Високий рівень виконавської майстерності (переконлива музикальність та артистизм, сценічна витримка, відчуття ансамблю, стабільне виконання програми).

Добрий рівень технічної майстерності, добре володіння різноманітними тембральними барвами, динамічною градацією.

Добре виконання програми: достатньо високий рівень складності, добре відчуття форми, стилю та жанру, змістовність інтерпретації. Серйозне ставлення студента до обраної професії. Добра працездатність.

74-81 (С) – «добре»

Достатньо високий рівень виконавської майстерності (достатня музикальність та артистизм, сценічна витримка, відчуття ансамблю, стабільне виконання програми).

Достатнє володіння виконавськими прийомами та використанням тембральних барв.

Достатньо добре виконання програми: достатньо високий рівень складності, добре відчуття форми, стилю та жанру, змістовність інтерпретації. Серйозне ставлення студента до обраної професії. Добра працездатність.

64-73 (D) – «задовільно»

Посередній рівень виконавської майстерності (слабка сценічна витримка, обмежена музикальність, відсутність артистизму, образного мислення, скромний емоційний фактор, нестабільне виконання програми).

Середній рівень технічної майстерності: недостатнє володіння технічними ресурсами, збіднене тембральне звучання.

Задовільне виконання програми (середній рівень складності, не повне розуміння інтерпретації, форми, стилю, стилю та жанру, недостатня професійна інтерпретація).

Задовільне ставлення студента до обраної професії. Середня працездатність.

60-63 (E) – «достатньо»

Низький рівень виконавської майстерності (відсутність музикальності, артистизму, образного мислення, сценічної витримки, нестабільне виконання програми, недостатнє володіння виконавською технікою, тембральна бідність, відсутність емоційного насичення,

Незадовільне виконання програми (низький рівень складності, відсутність будь-яких виконавських засобів для інтерпретації творів, неточне інтонування, відсутність ритмічної стабільності, неуважне ставлення до вивчення нотного тексту твору.

Низька працездатність.

35-59 (FX) – «незадовільно»

Дуже низький рівень виконавської майстерності (відсутність музикальності, артистизму, образного мислення, сценічної витримки, нестабільне виконання програми.

Дуже слабе володіння технічними ресурсами виконання.

Незадовільне виконання програми (низький рівень складності, відсутність будь-яких виконавських засобів для інтерпретації творів, нечисте інтонування, відсутність ритмічної стабільності, неуважне ставлення до вивчення нотного тексту виконуваного твору.

Низька працездатність.

0-34 (F) – «незадовільно»

Відсутність виконавських можливостей.

Відсутність практичних можливостей, вияв повної безпорадності у виконавстві, відсутність зацікавлення до навчання.

Необдуманість студентом вибору професії.

Низька працездатність.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи. *

* Жодна із запропонованих класифікацій не позбавлена недоліків. На практиці викладач з дисципліни «Капела бандуристів» інтегрує методи різних структур, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної і творчої мети.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Попередній контроль спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. Поточний контроль здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. Тематичний контроль здійснюється періодично, після вивчення нової концертної програми і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. Підсумковий контроль проводиться в кінці кожного семестру.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Методичне забезпечення

- 1) Баштан С. Методика роботи з ансамблем бандуристів. – Київ: Музична Україна, 1982
- 2) Брояко Н. Теоретичні аспекти виконавської техніки бандуриста: Монографія. – Івано-Франківськ: Облдрук., 1997
- 3) Дутчак В. Ансамблевий вид виконавства на бандурі. – Івано-Франківськ: Плай, 2003
- 4) Мандзюк Л. Ансамблево-виконавська творчість бандуриста: мистецтвознавчий та психолого-педагогічний аспекти: Автореферат дис. ... канд. мистецтвознавства. – Харків: Стил'іздат, 2007
- 5) Мандзюк Л. Інтелектуально-творчий аспект предмета «ансамбль» в класі бандури // Наук. Записки: Серія: Мистецтвознавство N 1 (16). – Тернопіль-Київ, 2006
- 6) Лазуркевич Т. Реставрація кобзарських дум і особливості їхньої нотації (на матеріалі репертуару Зіновія Штокалка)/ Тарас Лазуркевич // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. – Серія: Мистецтвознавство – Тернопіль, 2006 – Вип. 1 (16).

- 7) Лазуркевич Т. Ренесанс харківської бандури в незалежній Україні // Збірник наукових праць: «Проблеми сучасності: культура, мистецтво, педагогіка» вип. 1, Харків – Луганськ, СтильІздат. – 2011р.

Рекомендована література

- 1) Ансамблі для бандур, вип.1 і вип.2, уп. В.Герасименко – Київ: «Музична Україна», 1980, 1981
- 2) Репертуар бандуриста, уп. С.Баштан, вип.7 – Київ: «Музична Україна», 1982
- 3) Г.Хоткевич. Вибрані твори для бандури, упор. В.Мішалов, серія «Музична спадщина Г.Хоткевича», вип. 4 – Харків: ФНКІ ім.Г.Хоткевича, 2010
- 4) Музичний альбом «Відлуння», уп. В.Іщенко – Чернігів: РА «Голд Фьюче», 2009
- 5) Збірник пісень і танців, упор. А.Бобир – Київ: «Музична Україна», 1959
- 6) «Грай, бандуро», упор. М.Гвоздь – Дніпропетровськ: «Гауранга», 1997
- 7) О.Герасименко. Ліричні п'єси для бандури – Львів: «ТеРус», 1997
- 8) Пед.репертуар, вип.2, уп. А.Омельченко – Київ: «Музична Україна», 1967
- 9) М.Опришко. Школа гри на бандурі – Київ: «Музична Україна», 1967
- 10) Твори для ансамблю бандуристів, уп. Т.Лазуркевич – Львів: «ТеРус», 2013
- 11) Н.П.Кучерук, М.П.Сточанська. Інструментальні ансамблі – Луцьк: РВВ «Вежа» Волинського державного університету ім. Л.Українки, 2006
- 12) М.П.Сточанська. «Земле, моя земле, я люблю тебе», ансамбль бандуристів - Луцьк: РВВ «Вежа» Волинського державного університету ім. Л.Українки, 2009
- 13) М.П.Сточанська. Вокальні ансамблі у супроводі бандур - Луцьк: РВВ «Вежа» Волинського державного університету ім. Л.Українки, 2006
- 14) О.Герасименко. Музичні пастелі. Для бандурного ансамблю - Львів: «ТеРус», 2010
- 15) Вокальні твори та ансамблі, уп. О.Герасименко – Львів: «ТеРус», 2001
- 16) Пісні укр.композиторів для ансамблю бандуристів, уп. О.Герасименко – Львів: «ТеРус», 2001
- 17) М.Ластовецький. Музика до вистави «Мальви» - Дрогобич: Коло, 2005
- 18) Є.Козак. Укр.нар.пісні – Київ: «Музична Україна», 1967
- 19) В.Барвінський. Колядки, щедрівки – Тернопіль: «Збруч», 1997

- 20) К.Стеценко. Обробки укр. нар. пісень – Київ: «Музична Україна», 1980
- 21) Збірник українських народних пісень для ансамблю бандуристів, упор. В.Лобко - Київ: «Музична Україна», 1989
- 22) Г.Хоткевич. Вибрані твори для бандури, уп. В.Мішалов, серія «Музична спадщина Г.Хоткевича», вип. 4 – Харків: ФНКІ ім.Г.Хоткевича, 2010
- 23) «Вечорниці». Співає тріо бандуристів – Київ: «Музична Україна», 1969
- 24) «Райдуга», упор. А.Омельченко - Київ: «Мистецтво», 1978
- 25) М.П.Сточанська. «Лесі Українці», тріо бандуристок «Дивоструни» - Луцьк: РВВ «Вежа» Волинського державного університету ім. Л.Українки, 2011
- 26) «Грай, моя бандуро», вип.1, упор. О.Міньківський – Київ: «М.У.», 1968
- 27) Г.Китастий. «Вставай, народе». Твори для капели бандуристів – Київ: «Музична Україна», 1996
- 28) М.Цуприк. Хорові твори а капела із супроводом бандур – Луцьк: ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2008
- 29) С.В.Овчарова. Твори зарубіжних, українських композиторів та народні пісні в аранжуванні для ансамблів бандуристів – Дніпропетровськ: Видавець Ю.Сердюк, 2007
- 30) «Музичні вечори», вип.11 - Київ: «Музична Україна», 1988
- 31) Українські колядки для ансамблю бандуристів. Обробка та аранжування О.Герасименко – Львів: «ТеРус», 2006
- 32) О.Курінний. Камерні ансамблі. Українські народні пісені та романси – Полтава: «Друкарська майстерня» ПП Шевченко Р.В., 2009
- 33) Г.Верета. «Коло млина, коло броду». Обробки українських народних пісень - Луцьк: ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2008
- 34) Є.Мілка. Твори для ансамблю бандуристів., вип. 2 – Донецьк: Донецька державна музична академія ім. С.С.Прокофєва, 2007
- 35) «Кобзареві струни». Вокальні твори на слова Т. Шевченка у супроводі бандури., упор. В.Дутчак – Івано-Франківськ: «Гостинець», 2004
- 36) «Любіть Україну». Збірник творів для ансамблів бандуристів., упоряд. В.Дутчак – Івано-Франківськ: «Плай», 2003
- 37) Твори для бандури. Пісні, хори та танці для ансамблів бандуристів., упор. А.Омельченко – Київ: Держ.видав., 1962
- 38) «Вербена». Пісенний дивосвіт., вип.1. Твори з репертуару народних артисток України тріо бандуристок «Вербена» - Черкаси: «Брама Україна», 2007

- 39) Зоя Ружин. «Україна є, Україна буде». Вокальні твори українських композиторів у супроводі бандури – Київ: КНФ, 2004
- 40) Т.Свентах. Звучи, рідна мово. Аранжування для капели бандуристів – Рівне: «Волинські обереги», 2005.

Інформаційні ресурси

<http://www.svitbandur.com>

www.bandura.org